

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5311/22
21.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Олге Арсовић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Сања Ристивојевић, адвокат из Осечине, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво-Одељење у Ваљеву, ради утврђења, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П 6805/21 од 03.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 21.3.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П 6805/21 од 03.08.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке утврђено је да је тужиља власник катастарске парцеле број ... шума пете класе, у површини од 0.03.00ха уписане у лист непокретности број ... КО ..., са обимом удела 1/1, што је тужена Република Србија као власник и правни следбеник Друштвеног предузећа "Подгорка" Осечина дужна признати и трпети и дозволити да се тужиља упише као власник на наведеној катастарској парцели код Службе за катастар непокретности у Осечини, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 66.800,00 динара у року од 15 од дана пријема пресуде.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена побијајући је из свих законом прописаних разлога. Тражила је опредељене трошкове другостепеног поступка.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (Службени гласник РС” бр.72/11, бр.72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014, 87/2018 и 18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју жалба тужене посебно указује јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за пресуђење који нису у супротности са садржином изведених доказа, изрека пресуде је јасна и непротивречна разлозима датим у образложењу, како у односу на чињеничне закључке, тако и примењене прописе.

Према утврђеном чињеничном стању, 1985. године између оца тужиље сада пок. ББ као купца и Земљорадничке задруге “...” као продавца, закључен је писани уговор о купопродаји дела кат.парцеле ... у површини од 3 ара за цену од 1.000,00 немачких марака. Према извештају Службе за катастар непокретности Осечина од 18.02.2022. године парцела број ... настала је 1985. године цепањем парцеле број ... која је била у површини од 1.25.51 ха у старом стању, а послеведеног цепања настале су две парцеле и то: кат.парцела ... у површини од 1.22.51 у новом стању и кат.парцела ... у површини од 0.03.00 ха и парцеле остају и даље у истом поседовном листу ... КО ... као друштвена својина корисника Р.О. “Подгорка” ООК-а, Лопатањ”. Подносилац захтева за деобу парцеле је ББ, отац тужиље чији захтев је заведен под бројем 952-4-541185-06 од 17.12.1985. године. До овере писаног уговора који је у међувремену изгубљен није дошло јер у тренутку купопродаје није била формирана кат.парцела ..., а након формирања представник продавца је избегавао да приступи овери уговора. ЗЗ “...” је ушла у састав ДП “Подгорка” над којим је отворен и закључен стечај. Почев од 1985.године правни претходник тужиље, као и тужиља након смрти свог оца су у непрекидној и мирној државини ове парцеле на којој су и саграђени економски објекти и нико им није спорио ни државину ни власништво на овој парцели. Према налазу и мишљењу судског вештака геодетске струке, парцела ... је правилног геометријског облика и налази се на удаљености око 200 метара од главног асфалтног пута Ваљево-Осечина. На парцели ... доминирају два зидана помоћна објекта и то у јужној половини ове парцеле. У југозападном ћошку парцеле констатована је шупа-остава која има две просторије. Источно на око три метра од ове зграде налази се помоћна зграда-свињац. Такође је констатован мањи пољски ве-це. Ограда је у веома лошем стању, стара и накривљена и чине је дрвени диреци са остацима бодљикаве жице. Предметна парцела је под природном ливадском травом, а примећено је неколико стабала самониклог дрвећа углавном по западном и источном ободу парцеле. На парцели нема шуме, нити има видљивих обележја да је била шума на тој парцели. Према листу непокретности број ... КО ... кат.парцела ... је у својини Републике Србије. Према решењу Основног суда у Ваљеву О 1658/17 од 08.01.2018.године, тужиља је једини наследник свог оца пок. ББ.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 28 став 4 Закона о основама својинско-правних односа одлучио као у изреци ожалбене пресуде. Како се у конкретном случају радило о земљишту у друштвеној

својини, стицање путем одржаја није било могуће до измена поменутог закона које су ступиле на снагу 04.07.1996. године од ког датума и тече рок од 20 година. Следи да је 20 година протекло 04.07.2016. године када је правни претходник тужиље стекао право својине на кат.парцели ... на основу ванредног одржаја, самим тим је и тужиља као наследник стекла право својине на овој парцели због чега је суд усвојио тужбени захтев. Оценио је притом да тужена није доказала несавесност тужиље са њеним правним претходником, у држању предметне парцеле као своје, при чему се савесност претпоставља. Правни претходник тужиље је закључио писани неоверен уговор са продавцем и исплатио цену, након чега је уведен у мирну државину која непрестано траје од 1985. године, па формални недостатак уговора није могао да води закључку о несавесности стицаоца, посебно имајући у виду да је реч о особи са сеоског подручја неупућеној у то да се својина на непокретностима стиче уписом у јавне књиге.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно логично и несумњиво произлази из изведених доказа, које је првостепени суд супротно наводима жалбе, правилно оценио, у складу са чланом 8 ЗПП и правилно применио материјално право – наведене одредбе Закона о основама својинско-правних односа, када је одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде, а своју одлуку је образложио јасним и довољним разлозима, које прихвата у свему и овај суд као другостепени.

Без утицаја су наводи жалбе да се државина тужиље преко правног претходника не може сматрати законитом и савесном, због околности да се у земљишним књигама предметна парцела води као шумско земљиште, те да, имајући у виду правну природу шуме и шумског земљишта, тужиља није доказала постојање ваљаног правног основа стицања њеног правног претходника на спорном земљишту, због чега нису испуњени услови услова за примену института одржаја.

Чланом 10 Закона о промету непокретности ("Службени гласник СРС", бр.43/81, 28/87 и 40/89) који је важио у време куповине предметне парцеле, пољопривредно и грађевинско земљиште, шума и шумско земљиште, не могу се отуђивати из друштвене својине, ако за пољопривредно земљиште, шуму и шумско земљиште законом није другачије одређено. Друштвена правна лица могу међусобно да преносе непокретности из става 1. овог члана без накнаде или уз накнаду која не може бити већа од висине вредности улагања учињених у то земљиште, односно у ту шуму.

Чланом 12 истог закона прописано је да организација удруженог рада може уз накнаду да отуђи из друштвене својине шуму и шумско земљиште на којима није могуће организовати рационално привређивање (мања изолована шума, енклава или полуенклава у шумама на којима постоји право својине и слично), под условом да добијена новчана средства употреби за прибављање друге шуме, шумског земљишта или за подизање нових шума, у року утврђеним шумском привредном основом. Услов из става 1. овог члана не утиче на ваљаност правног посла. За отуђење шуме и шумског земљишта из става 1. овог члана, које се налази у границама шумско-привредног подручја, сагласност даје скупштина општине.

Имајући у виду цитиране одредбе Закона о промету непокретности, тужена на којој је био терет доказивања, није доказала да се предметна парцела која се у земљишним књигама води као шумско земљиште, налази у границама шумско-

привредног подручја, те да је за њено отуђење у смислу одредбе члана 12 тог закона била потребна сагласност скупштине општине, односно да је уговор о купопродаји предметне парцеле закључен између тужиљиног пок. оца и земљорадничке задруге, из ових разлога ништав а самим тим државина незаконита и несавесна, нити да је државина прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења што је други кумулативни услов за постојање законите државине. Осим тога, одредбом члана 11 став 1 и 2 наведеног закона прописано је да организација удруженог рада може да отуђи из друштвене својине пољопривредно земљиште у површини до три хектара, ако није у саставу веће површине, под условом да добијена новчана средства употреби за прибављање другог пољопривредног земљишта у року од једне године од дана отуђења, а услов из става 1. овог члана не утиче на ваљаност правног посла, те како је предмет купопродајног уговора који је закључен између оца тужиље и 33 “...” кат.парцела у површини од 0.03.00 ха неосновано се жалбом тужене указује да нема услова за стицање права својине одржајем.

Такође, одржај је врста стицања својине од невласника, с тим што је за стицање потребан и одређени проток времена. Нужан услов за стицање права својине одржајем је савесност државине, а не њена законитост. Да је законитост услов за стицање права својине одржајем, тај институт не би био потребан. Несавесна државина не може никада, па ни протеком времена да доведе до стицања права својине, али законитост државине је услов за стицање својине само код редовног одржаја из члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа. У смислу правила о ванредном одржају из члана 28 став 4 Закона о основама својинскоправних односа, на коме је правилно заснована одлука суда, савестан је онај држалац који оправдано верује да је власник, а несметани посед у трајању од преко 20 година и невршење права својине од стране власника доказује оправданост таквог уверења. Имајући у виду да из потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања несумњиво произлази је отац тужиље у државину предметне парцеле у површини од 3 ара ступио по основу уговора о купопродаји из 1985.године који је закључио са 33 “...”, која је касније ушла у састав ДП “Подгорка” над којим је отворен и закључен стечај, да је наведени уговор о купопродаји у целости извршен будући да је отац тужиље исплатио уговорену купопродајну цену од 1.000 немачких марака, да је тражио цепање парцеле ... и да је 1985.године уведен у посед новоформиране предметне парцеле ... површине 3 ара, да су на предметној непокретности саграђени објекти које користи тужиља, а користио је и њен отац, да постоји стара ограда, то је правилно првостепени суд закључио да је тужиља преко свог правног претходника основано веровала да предметну парцелу држи као власник, односно да је државина била савесна. Са друге стране чињеница да је тужена у катастру непокретности била уписана као власник, представља објективну околност која није утицала на савесност, која представља лични однос према ствари – уверење да се ствар држи као своја, односно да ли је тужиља знала или је према околностима случаја могла знати да предметна непокретност није у њеној својини. Могућност сазнања тужиље и њеног сада пок.оца за право својине тужене, у директној је вези са понашањем тужене тачније да ли је тужена на било који начин остваривала, или то захтевала, овлашћења која чине садржину права својине на предметној непокретности из члана 3 Закона о основама својинскоправних односа - да своју ствар држи, користи и њоме располаже у границама одређеним законом, све то у периоду потребном за одржај, што у конкретном случају из правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања не произлази.

Приликом одлучивања, Апелациони суд је имао у виду и друге жалбене наводе, али је нашао да исти нису од утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде како у односу на утврђено чињенично стање, тако и на примењено материјално право у поступку доношења исте.

Према томе, имајући у виду да првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити оним повредама на које се посебно указује жалбом, те како је иста заснована на потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању, и донета на основу правилне примене материјалног права, то је применом члана 390 ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде, имајући у виду да је донета правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП, применом члана 401 тачка 2 ЗПП.

Како тужена није успела са жалбом у другостепеном поступку, то јој сходно одредби члана 153 ЗПП не припада право на накнаду трошкова другостепеног поступка које је опредељено тражила у жалби, те је применом члана 165 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић